

Motion till riksdagen 2010/11:T381

av Jan Lindholm m.fl. (MP)

Det fasta telefont nätet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av att bevara och utveckla det fasta telefont nätet.

Bakgrund

Många människor runt om i Sverige är i dag oroliga för att förlora sin kontakt med omvärlden via den fasta telefonin. Det rör sig om ca 70 000 abonnenter vars fasta telefoni kommer att avvecklas. Cirka tusen telestationer ska läggas ned. En miljon telefonstolpar ska bort. Och det här vill Telia genomföra under, som det uppges, cirka åtta år.

Motivering

Den mobila kommunikationsteknikens svagheter visade sig tydligt när stormen Gudrun drog fram. När det fasta nätet revs ned av fallande träd fanns bara trådlöst att tillgå. Tyvärr revs även elförsörjningen till många basstationer också ned och de reserver som fanns klarade inte av situationen. Efter bara några timmar var de flesta stationer utslagna.

Den fasta telefonin får sin elförsörjning via kommunikationsstrådarna, vilket i praktiken innebär att det trådlösa och det fasta representerar två olika elförsörjningssystem som vid katastroflägen visar sig vara mycket viktigt. På många ställen där elen slogs ut fanns det fasta nätet kvar och tvärt om. Dubbla system innebär mindre sårbarhet än ett system hade inneburit.

Den strategiska aspekten att ett fast telefont nätet innebär en ökad säkerhet för vårt telekommunikationsnät glöms ofta bort i debatten. Med avregleringar följer med nödvändighet att konkurrensutsatta aktörer väljer bort kommersi-

Fel! Okänt namn på

ellt olönsamma delar av tekniken. Därför måste samhället överväga om merkostnaden för säkerhet skall tas via skattemedel eller om den kostnaden via lag skall åläggas operatörerna att dela på.

Att inte ta ansvar för sårbarhetsaspekter är politisk dumhet och självklart en ansvarslöshet som inte bör förekomma i en väl fungerande demokrati. När det fasta telenätet nu av kommersiella motiv monteras ned i stora delar av landet så måste därför politiken ta ansvar för konsekvenserna.

Att påstå att samhället tar ansvar för de så kallade USO-tjänsterna (de samhällsomfattande tjänsterna) som enligt lag bland annat skall ge alla svenska medborgare en rimlig tillgänglighet blir inte trovärdigt om man inte hanterar frågan. Regeringen erkänner att man har ett ansvar men gör inget åt saken.

Enligt lagen om elektronisk kommunikation skall hushåll i Sverige ha rätt till tillgång till telefoni till överkomliga priser. Post- och telestyrelsen för enligt uppgift en ständig dialog och gör uppföljningar för att det skall finnas telefoni som fungerar. Det finns dock inget som i dagsläget pekar på att det måste innebära tillgång till viss teknik, exempelvis koppartråd. Allt vanligare är att frågan löses med mobil teknik. Post- och telestyrelsen har även skyldighet, om så krävs, att se till att separata upphandlingar görs för att boende skall få den telefoni de har rätt till.

Men trots att detta låter betryggande är teori och verklighet två olika saker i dagens Sverige. Lagen säger att man har rätt till telefoni oavsett var man bor, men verkligheten visar sig alltför ofta vara en annan. På många håll i landet drabbas människor av problem med telefontekniken i takt med att det fasta nätet monteras ned. Det som sker i spåren av Telias avveckling av det fasta telefonnätet ger en allvarlig varningssignal. Principen om rätt till telefoni i hela landet är på väg att sättas ur spel.

Regeringen är ytterst ansvarig för principen om allas rätt till telefon, oavsett bostadsort. Delstatliga Telia, som i dag har ansvaret för gamla Televerkets telenät, måste alltid visa en uppriktig vilja att lösa de problem som uppstår när telestationer läggs ned. PTS måste som ansvarig statlig myndighet arbeta mycket aktivt för att inte någon skall lämnas i sticket.

Om man drar in en tjänst är det enda rimliga att man samtidigt presenterar en lösning för de berörda människorna. Men så sker inte i dag. Man meddelar bara att man drar in den fasta telefonin och lämnar efter sig ett stort tomrum.

Kopparnätet täcker hela Sverige. Mobilnätet är däremot inte uppbyggt på det sättet. Brister finns i framför allt skogslänen från Värmland upp till Norrbotten. Kopparnätet har även en annan fördel för den ökande andelen människor i vårt land som drabbas av funktionshindret elöverkänslighet. Många av dessa har på grund av sitt funktionshinder tvingats att flytta från tätbebyggt område till glesbygd för att lindra sina sjukdomssymptom. För dessa människor fungerar varken Telias eller PTS mobila lösningar utan man förlorar all möjlighet till telekommunikation när Telia lägger ned kopparnätet.

För att lagen om rätt till telefoni även skall kunna gälla för dessa människor måste det fasta kopparnätet bevaras. Tas det bort försvinner både kommunikationen med omvärlden och ofta även möjligheterna till arbete och sysselsättning och personen ifråga döms till passivitet och bidragsberoende.

Fel! Okänt namn på

Man skall inte heller underskatta kopparnätets framtida betydelse. Den senaste utvecklingen av ADSL-tekniken pekar på mycket intressanta utvecklingsmöjligheter av kopparnätet. Inom kort kan det mycket väl visa sig vara ett väldigt dåligt beslut att montera ned stora delar av kopparledningarna.

Förslag till åtgärd

Mot bakgrund av det ovan anförda är det rimligt att regeringen tar ansvar för att det fasta kopparnätet behålls i hela landet och att rivningen omedelbart stoppas. Regeringen har nyligen fått 14 000 namnunderskrifter från en insamling med detta krav.

Av såväl strategiska som hälsomässiga anledningar finns det starka motiv att bevara ett heltäckande nationellt kopparnät för telekommunikation. Att avreglering leder till att kortsiktiga ekonomiska intressen styr utvecklingen är knappast en överraskning utan egentligen en av de effekter som eftersträvas. Därför är det rimligt att samhället ser över hur de samhällseliga intressen som inte ryms inom ett kommersiellt intresse skall hanteras.

Därför föreslår vi att riksdagen uppdrar åt regeringen att snarast återkomma till riksdagen med förslag om de åtgärder som erfordras för att ett nationellt heltäckande kopparnät för telekommunikation skall kunna upprätthållas.

Stockholm den 25 oktober 2010

Jan Lindholm (MP)

Stina Bergström (MP)

Gustav Fridolin (MP)